

JODOCI LOMMII
I N
CORNELIUM CELSUM
P R Æ F A T I O.

REPUTAREM ego modis
omnibus felices litteras cen
veras animorum cultrices,
strenuasque nominis nunquam
intermorituri patronas, summa volupta-
tis, inexhaustaeque plenas illecebra, si
non tam iniquos passim haberent in se ju-
dices. Siquidem ita existimo: ut plures
semper (quod ille ait) malos, sic & indoc-
tos esse, qui ea, quae non didicerunt, non
solum malè judicant, sed etiam odio per-
sequuntur. Adhuc permultos etiam, qui
se se videri eruditos student, video nihil
propemodum quod ipsi non fecerint, pro-
bare, aut si fortè quid in alio laudant,
id temerario animi impetu, non consilio
facere. Et quid inter haec quaeso peritio-
ribus accidere molestius potest, quàm tot
exhaustis omni vita laboribus, tanto &
roboris corporei, & rei familiaris im-
pendio ingrata posteritatem iuvisse?

PRÆFATIO.

Quid verò calamitosus quàm eò rem reddisse, ut in cultissimo illo agro disciplinarum infelix lolium, & steriles dominantur avena? Exercuit hac studiorum pestis aliquosque, præcipua nota Medicos Græcos pariter atque Latinos, idque haud ita multis ante nos annis cum sola coleretur Arabum prosapia, ejusque princeps (uti prædicant) Avicennas. At vicere tandem barbariem ingenia, studioque hominum quos nuper vidimus, effectum est, ut desertis Arabia gravibus Lacunis, saluberrimi cœperint Græcia Latiique fontes peti. Unicus videatur isti calamitati superesse Celsus, autor siquis alius, ut excellentissimus, ita summa contra sæculorum pene omnium depressus invidia. Nam sua ætate pauloque post desertè ipsum vixisse, hinc sciri potest, quod plerique veterum Literatorem, non Medicum censuerint. Sequuntur hos pari invidiæ studio nostri homines, quibus tuendæ valetudinis causa magis video arridere Sallernitanorum nugas, quàm tanti viri salutaria, vetustissimisque Sanitatis Professoribus agitata præcepta. Nec desunt etiam qui Barbarorum aliquem

P R Æ F A T I O.

*sequi curandi magistrum malunt, quàm
 Celsum Hippocraticæ alumnium disci-
 plina. Scilicet veterum hunc clamitant
 ingenio fretum, non sua natura, cento-
 nes undique compilasse suos, præceptio-
 numque verarum latorem non verum,
 immortalitatem eloquentia, non arte
 quæsisse. Contendunt alii hoc ejus opus
 ἀρχαίον esse ex Empiricarum observa-
 tionum conflatum farragine, neglecta-
 que actionum Naturalium, & causa-
 rum latentium questione mutilum. Ni-
 mirum hanc artis partem tam alioqui
 curantibus fructuosam, quia is ipse (in-
 quiunt) præterit, etiam nescisse videat-
 ur, & ob id ne Medicus quidem esse bo-
 nus potuisse. Alios videas, qui metho-
 dum reperiri aliquam in his præceptis
 negant, confusis inter se (ut ipsi asserunt)
 Medicina partibus. Aded nulla virtus
 expers calumniarum & invidia est.
 Istis ego refractariis hac Præfatione
 responsum volo. Incipiam ab iis qui
 Celso ascitis (ut aiunt) aliunde colori-
 bus specioso furti notam incurrunt, nihil
 ipsum posteris reliquisse arbitrati tanta
 doctrina fama dignum, concinnatorem
 fuisse alienorum bonorum, nihil attulif.*

P R Æ F A T I O.

se suorum, functum scilicet vice cotis, qua etsi ferrum acuit, exors tamen ipsa secandi est. Atqui id ita non esse, hinc primum intelligas, licet quot tot artis questiones à nemine antè quod constet, expeditas ipse tam eruditè, tamque disertè verset, dein quod his ipsis unde mutuatus sua videri posset autoribus, tot & modis & locis dissentiat. Scilicet ubi deliberatur debeat necne acutè laborantibus puero, seni, aut gravida mulieri sanguis per incisam venam emitti, vel ipsius castigavit Hippocratis inutilem metum, interesse referens, non qua atas sit, neque quid in corpore intus geratur, sed qua vires sint. Est, ubi nimium concisè, ne dicam diminutè ab eodem autore scripta Celsus necessariis supplevit auctariis, ut hoc loco. Curari (inquit) oculos sanguinis detractioe, balneo, vino vetustissimus autor Hippocrates memoria prodidit. Sed eorum tempora, & causas parum explicuit in quibus Medicina summa est. Quid, quòd in examine dierum criticorum gravissimè contra Hippocratem perorat, idque jure faciat necne, malo ego injudicatum relinquere, quam impius esse in

P R Æ F A T I O.

parentem artis nostra videri. Produ-
cam veteres alios quibuscum saepe acris
ipsi pugna est. Incipiam ab Asclepiade,
quem etsi nominat multarum rerum quas
ipse quoque secutus sit, autorem bonum, in
his ferè redarguit. Primum, quod vomit-
us atque alvi ductionis usum tanquam
inutilem sanis temerè ademerit; parum
intelligens quam ista saepe & temporum,
& corporum ratio faciat necessaria.
Dein, quòd acutè febricitantes, gestatio-
nibus, luce, vigilia, siti affligerit, tor-
toris potius vicem exhibens quàm Medi-
ci, cuius tamen esse officium ipse alias As-
clepiades dixit, ut tutò, ut celeriter, & ju-
cundè curet. Idem neque cibum febrici-
tantibus rectè dedit quando id, inclinata
quidem febre sed adhuc tamen inherente
fecerit, ab antiquis desciscens qui acces-
sione diutius intermittente, rectius inte-
gerrimis corporibus alimentum offere-
bant. Atque hæc Celsus apud Asclepiadem
notavit. Ab Erasistrato dissentit in emit-
tenda per ventrem Hydropicorum aqua.
Ab Heraclide Tarentino in curanda
Quartana. A veteri Cleophanto: quòd is
in febricante tempora sumendi vini ma-
lè legerit. A methodicarum communita-

P R Æ F A T I O .

*tum repertore Themifone , quod nullius
 caufe notitiam ad curationem pertinere
 falfo exiftimarit. Adeò verò firmis argu-
 mentis iftorum opiniones omnium Celfus
 convellit, ut locus non fit aut defendendi
 quod ab ipfo reprehenfum, aut arguendi,
 quod defenfum eft. Quo credibilis eft
 eum ifta quidem omnia & probè fciffe, &
 longo artis ufu, fedulaque veterum lectio-
 ne, non carprim, non tumultuariò didicif-
 fe. At enim Plinium (fi Diis placet.) nobis
 obrudunt, qui Celfum authoribus littera-
 rum, non Medicina Professoribus accen-
 fuit. Næ ipfe quod res eft judicaffet, fi cu-
 jus nota alterum falfo infimulat eam verè
 in fe reprehendi poffe intellexiffet. Quis
 enim hodie paulò doctior nescit, quam Pli-
 nio verba fupersint, defit medendi fcien-
 tia? Sed fefellit hunc manticarum illa
 Platonicarum altera, quam ponè geftamus
 noftrorum plenam vitiorum, altera ante
 oculos collo fufpenfa, qua aliena continet.
 Rectius Fabius (me iudice) Quintilianus
 Celfum in Philofophorum etiam habuit
 numero, fupraque rei oratoria, militaris,
 & rustica traditionem, Medicina quo-
 que præcepta, literis prodidiffe teftatus
 eft. Venio nunc ad eos qui nil nifi Empi-*

P R Æ F A T I O.

ricum hoc esse opus contendunt, & omiffis Naturalibus, hac artis parte mutilum. Atqui (ô boni) non erat id Autoris institutum, ut Physicum his libellis institueret, sed ut Medicum, universa natura ante prudentem. Ideoque nuda præceptorum traditione contentus, simplicem artis ductum sequi maluit, quam diverticulis impeditam sequens viam, aliena docere videri, non sua. Temerè enim Medici Physiologiam sibi vendicaverunt ad Professores rerum Natura pertinentem, quam credibile est non alia de causa veterum quoque Medicorum libris agitari cœpisse, quam quod debilis medendi ars absque rerum cognitione sit. Etsi enim ejusdem est, finem ipsum, & quæ finis gratia sunt, cognoscere: non ideo tamen necessario ad unum omnia referuntur disciplina genus. Non coit veluti pars naturalis cum scientia Medicina, sed præbet duntaxat necessaria, & amica ministeria. Quælibet enim ars ex notione finis tota constituitur, quæ finis in Medicina actio- num corporis incolumitas est. Eam Cel- sus hoc toto volumine molitur, Physicis supersedens theorematibus, quæ ipsa seorsim propria comprehensa scientia sunt.

PRÆFATIO.

Placuit Galeno utrumque hoc miscere studium, non placuit Celso. Tradit elementa literarum Grammaticus, non Orator: visum tamen est Fabio ista quoque libris oratoris præfigere, non visum est Tullio. Ducit sua quemque præcipiendi voluntas: Utque hominis diligentis est, nihil quod ad rem quoquomodo facit omittere, ita vicissim rerum prudentis est, quamquæ artem suis adstringere finibus ad certos relata Professorum. Nam quominus omnia possint ab omnibus absolute præcipi, & immensitas disciplinarum, & vitæ brevitatis facit. Proin non potest nostri Autoris institutum non probari, qui, ne binis doctrinæ generibus unus discipulum oneraret magister, sic partienda docentium officia putavit, ut corporis naturam, abditasque scrutari causas Professoris rerum Natura sit, sanitatem tueri incolumem, & amissam reddere, Medicinam sectantis. Fecit hanc veluti propriam Celsus viam, idque ne arcanarum rerum versando conjecturas, Philosophi fungeretur officio, non suo. Est namque sui quisque operis artifex utilior. Quocirca ad Sapientiæ scholas relegata, elementorum, temperaturarum, caloris innari,

P R Æ F A T I O.

succorum, spirituum, potentiarum atque actionum indagine, id solum hoc opere Celsus egit, quomodo secundam Valetudinem tueri, quomodo corrigere adversam possis. Sunt nempe hæc propria Medici officia ad unicum ambo tendentia sanitatis finem, præcipuumque horum medendi est, unde homines jam inde ab initio artem ipsam, Medicinam, & ejus Professore, Medicum appellaverunt. Eâque inductus causâ Celsus unicum duntaxat libellum περιημενῶν, plures περιθεεγραμτικῶν accuratissimè scriptos reliquit. Non aspernor Physiologiam tanquam curanti inutillem, sed ad alium rejicio Præceptorem. Ejus cognitio necessaria quidem Medico, at non propria professio est. Recteque (puto) sapientissimis ante nos viris placuit, optimum aditum ex logica, naturali-que scientia ad Medicinam esse, ibique demum optimè incipere Medicum posse, ubi idem antè Physicus desisset. Atque utinam hodie quoque consuetudo teneret, ut quemadmodum Plato ἀγῶμέτρητον καὶ ἀμυστον ab auditorio suo eliminavit, sic etiam ἀφυσιολογητικῶν omnis interdicatur accessus ad humanæ salutis presidem artem. Didicit (fateor) utramque pariter

P R Æ F A T I O.

*Scientiam antiquitas, tum cum Medicina
 sapientia pars haberetur, idque factum
 scio iisdem in scholis, iisdemque sub au-
 thoribus Pythagora, Empedocle, & Demo-
 crito qui non contenti more Podalyrii, at-
 que Machaonis, ulcera ac febres agita-
 re, Naturalium quoque scientiam edocti
 Medicina annexerunt. Attamen scidit
 dein se studium, magnique Hippocratis
 industria factum est, ut certis finibus me-
 dendi officium ab studio naturalis sapien-
 tia sejungeretur. Meritoque is ipse autor,
 per quem autorem salutaris hac nobis
 professio increvit, & colendus omnibus, &
 sedula lectione evolvendus est, quod com-
 pendio atque arte summa utramque tunc
 limitarit, tum excoluerit partem. Cate-
 rum sicuti hujus exemplo atque testimo-
 nio idoneus esse Medicus; nisi idem pro-
 tinus & Physicus sit non potest, ita in eum
 hodie res rediit locum, ut in alterutram
 partem ferè plus justo simus proclives,
 aliis inani circa naturalia studio senes-
 centibus, aliis præproperè, illotisque (ut
 aiunt) manibus ipsam agitantibus meden-
 di artem, ex quo incidit, ut ii perpetua
 rerum ignoratione ceu ineluctabili Tyran-
 nide medendo præpediantur, illi cum Phi-*

P R Æ F A T I O.

Philosophos sese videri impense bonos student,
 evadant subinde Medici non boni. Divi-
 sit Celsus vices professionum harum, sicut
 à Philosophorum schola petitis natura præ-
 ceptis Medicina per se staret, non ad ocio-
 sas illas, etsi jucundas, de rebus disputa-
 tiones, sed ad ipsam actionem servandam-
 que sanitatem comparata. Decuit severior
 hac docendi lex majestatem Romani Scri-
 ptoris, qui ne fines artis suæ transiret, pro-
 priis sese continuit septis, à secunda vale-
 tudinis orsus præceptionibus, moxque ad
 ipsos progressus morbos, horum curationem
 ratione ac via instituit, indicationes se-
 quens, neque ab ipsa duntaxat sumptas
 ægritudine, ut Methodici, communia quæ-
 dam morborum intuentes, neque ab inci-
 piti casuum observatione, ut Empirici,
 quibus morbi inquisitio extra artem. Me-
 dicina intra experimentum est, sed supra
 morbum ab ejus quoque evidentibus cau-
 sis, obscuris non à cogitatione artificis
 Medici, sed ab ipsa rejectis arte. Adhuc
 à viribus corporis (cujus idcirco cognosci
 actiones vult) à loci affecti natura, atque
 situ (quare Anatomem quoque proposuit)
 itemque ab ætate, sexu, consuetudine, vitæ
 studio, aëre, anni tempore, cæli tempestatibus

P R Æ F A T I O.

bus & id genus aliis. Cumque Medicina ars quadam sit tutandi sanitatem, & morbos depellendi non solum ratione, verum etiam usu comparata, videtur profecto nulla res ad plenam professionem Rationalium, quos vocant, Medicorum, Celso defuisse, qui post subtilem illam & à consilio tractam Medicinam in loco aliquid etiam usui ipsisque concessit experimentis, tum curiose huc passim inter curandum respiciens, tum palam in operis sui proœmio professus, nihil magis ad medendi rationem ipsa conferre experientia. Non possum mihi temperare, quin pleraque eorum, quæ hæctenus retuli, adducam ex ipso autore petita exempla. Ergo ubi de incisione venarum disputatur, ante omnia æstimari vires voluit, adeo ut si juvenis (inquit) imbecillis est, si mulier quæ gravida non est, parum valet, malè sanguis emittatur. Idem post hæc ipse intuens morbi speciem, atque causam, itemque curandi corporis præsentem dispositionem, & sedis affectu positum sic loquitur. Neque solum hæc consideranda sunt, sed etiam morbi genus quod sit, utrum superans, an deficiens materia læserit, corruptum corpus sit, an integrum. Et paulò post

P R Æ F A T I O.

post sic. Mitti sanguis debet si totius corporis causa sit, ex brachio, si partis aliqujus, ex ea ipsa parte, aut certè quam proxima, quia non ubique mitti potest, sed in temporibus, in brachiis, juxta talos. Jam verò febricitantem nutriens ita scribit. Unum illud & semper & ubique servandum est, ut agri vires subinde assidens Medicus inspiciat, & quamdiu supererunt, abstinentia pugnet, si imbecillitatem vereri cœperit, cibo subveniat. Et paulò ante hæc. Refert inquit qualis morbus sit, quale corpus, quale cœlum, quæ atas, quod tempus anni. Idem alio quoque loco differre ait pro natura regionum genera Medicina, & aliud opus esse Roma, aliud in Ægypto, aliud in Gallia. Ceterum huic parti cum satis datum sit, transibo ad eos tandem, qui hoc opus cavillantur, ut inordinatum nullaque digestum methodo. Horum ego impudentiam eo molestius fero, quo magis religiosè ab Autore servatum quod ipsi requirunt, video. Tanto enim artificio partes Medicina omnes disposuit, interque se appositè commissas devinxit, ut post Hippocratem, atque Galenum invincibiles seculorum omnium iatrogenas, nemo sit qui ipsi non dicant

* *

P R Æ F A T I O.

anteferri, sed ne conferri quidem jure possit. Nempe primo statim libro precipiens quemadmodum sanis hominibus agendum sit (ὅπου μὲν hanc partem Græci nominant) sequentibus ipsos agit morbos primum, quæ corpora his pateant, mox quæ tempora anni, & ætates edocens, sic ut ex his non agrè colligi multiplex causarum genus possit. Absolviturque hoc loco tota (ut Græcè dicam) ἀιτιολογία. Nam cur Autumnus plurimos opprimat, causam refert inaequalem caloris, frigorisque intemperiem. Idem quod senectus longis morbis pateat, frigiditati tribuit, quòd juvenus acutis tentetur, calori. Ver fusione succorum, lippitudines, postulas, hæmorrhagias, gravedines, & phlegmonas creat. Æstas febres acutas. Autumnus quartanas facit. Hyems tusses, capitis dolores, & viscerum obstructions inducit. Aquilonem tusses sequuntur, horrores urina retentiones. Auster aures hebetat, sensus tardat, caput gravat. Sed modum facio recensendis morborum evidentibus causis, quas Celsus primo secundi libri capite latè, disertèque ex Hippocrate proposuit. At videbitur forte nonnullis Celsus neque ita distinctè ut Galenus, causas

P R Æ F A T I O.

primitivas seu evidentes descripsisse, neque satis circumspectè interna seu morbum continentes expulisse, ceu inidoneas unde curarionis peti consilium possit. Primum facile donaverim, alterum non omnino. Neque enim pro iisdem puto, causis habenda sunt, quas Galenus proponit, Celsus evidentes vocat: ille enim tales duntaxat reputat externas, hic non has modo, sed illas etiam omnes, quæ quoquo modo explorari, & certe fieri Medico possunt. Nempe sæpe cruditatem Celsus est intuitus, sæpe succorum vitium, ex urina, dejectione, aut vomitu, animadversum, & inde curandi vias traxit. Tametsi scio quam plurimarum causarum latentium notitiam Galeno fuisse, quæ Celso defuit. Atqui id minimè mirum, cum certa res sit multos post Galenum etiam extitisse, nostramque secuturos memoriam, qui indies magis magisque cumulatæ abditarum causarum præstent notitia. Alias invenit Hippocrates, alias Diocles, alias Galenus, nec parum multas amicus noster Fernelius. Semper enim adjicitur aliquid inventis majorum. Præterea latentia hæc minoris facit Celsus, non rejicit, extra artem esse vult, non

P R Æ F A T I O.

*extra artificis cogitationem. Plus in his
 statuit probabilitatis, minus à π. δ. i. ε. ω. s.
 Qua sanè opinio haud usquequaque ab-
 surda Celso, cùm ejus seculi doctis fuit
 communis, qui in reconditis naturæ cau-
 sis, nihil satis firmi videbant, earumque
 incomprehensibilem esse questionem ex eo-
 rum judicabant discordia, qui de his dis-
 putarunt. Nam qua causæ intus sanita-
 tem præsent, qua morbos excitent, quo
 modo cibus concoquatur, quomodo traha-
 tur spiritus conjectura, ipsi non scientia
 comprehendunt. Cujus autem rei (in-
 quit Celsus) non est certa notitia, ejus
 opinio certum reperire remedium non po-
 test. Cur enim id temporis potius credi-
 derit aliquis Hippocrati, qui cibum di-
 xit calore naturæ concoqui, quam aut
 Erasistrato, qui atteri putavit, aut Plisto-
 nico, qui putrescere. Cur fidem magis
 qui derogaverit Aristotelis genero Era-
 sistrato, qui febres oriri censuit transfuso
 in arterias sanguine, quam Hippocrati,
 qui id tribuit accenso in corde peregrino
 calori? Si sequenda rationes essent, sin-
 gulorum existimabant esse non improba-
 biles; si autoritatem; omnium videri
 juxta gravem; si curationes, per multos*

P R Æ F A T I O.

egros ab aliis fuisse servatos, quos Hippo-
 cratis affecta diu tractos non expedierant. C
 Hac re animadversa plaris esse Celsus de-
 putavit, manifestas tantummodo causas
 intueri, & ex his ducere curandi ratio-
 nem quam ambitiosè ea velle astruere re-
 rum abditarum dogmata, quæ inter præ-
 cipuos autores erant controversa. Sequi-
 tur nunc σνειωτιχὴν signa continens, quo-
 rum quæ vis sit tam in presagiendis,
 quam agnoscendis æstimandisque affecti-
 bus præter naturam, id quoque curiosè
 adnotatum à Celso est. Post hæc jam ge-
 neralis quedam curandi ostenditur via
 (ἰατρικὴν Græci nominant) cunctis
 ex equo morbis inserviens. Ejus duo Cel-
 sus partitur capita. Alterum adjectionis
 deficientium, alterum detractionis super-
 fluorum, secutus in hoc veterem Hippo-
 cratem, qui artem medendi nihil esse aliud
 affirmavit, quam προσθεῖν καὶ ἀφαιρῆσαι.
 Adjectio oblati sit cibus, Detractionem
 præstant missio sanguinis, alvi ductio,
 vomitus, sudor, abstinencia, & hujus-
 modi. Atque hisce rebus tanquam idoneis
 quibusdam auxiliorum materiis ferè uni-
 verso morborum præcipueque interiorum
 succurritur generi, indicatione ubique à

P R Æ F A T I O.

contrariis sumpta. Talibus enim depelluntur affectus præter naturam. Estque hæc summa libri secundi, eorum quæ commemoravi vim atque usum continentis. Cæterum ut sine cognitione universalium (in quibus methodus est) usus particularium (in quibus exercitatio) habetur inanis, ita sine hoc fructum illa nullum adfert. Quamobrem ne parum sit, ea duntaxat haberi præcepta, quæ ad universum genus morborum pertinent, singulorum quoque propriam curationem tertio dehinc quartoque libro Celsus exposuit, antiquissimum secutus Hippocratem, qui mederi oportere dixit, & communia, & propria intuentem. Appositè verò hæc viscera hominis atque intestina Celsus scrutatur, iis quæ antè natura clauserat per anatomen patefactis, quoniam ea cognitio necessaria videbatur, & ad inventionem loci patientis, & ad remediorum usum, videretur jam tota medendi exposita facultas, nisi materia restarent auxiliorum, quibus morbi potissimum exteriores curantur. Etsi enim proximus ad sanitatem gradus est novisse morbum, ejusque curandi optimam methodum, frustra tamen id fuerit, non cognita medicaminum

P R Æ F A T I O.

natura. Ipse namque morbus curandi modum docet, non præstat facultatem, quæ facultas sita partim in natura, partim in suppetiis externis est. Hæ verò ipsæ, quas dico, suppetiæ in iis quæ assumuntur, aguntur, vacuantur, aut foris incidunt constitutæ, triplicem accipiunt secundum operationes differentiam: quatenus victu pugnatur, aut medicamentis, aut ipsa denique manu, primum dicitur, alterum cæquaxiav, novissimum χειρουργία Græci nominant. Victus ratio (sub qua cibum, portionem, somnum, vigiliam, inanitionem, totumque vitæ studium more Hippocratis comprehendo) itemque Pharmacia externis internisque malis juxta utilia sunt; Chirurgia accommodatior externis. Priora duo quatenus internis prosunt agritudinibus, superioribus libris definita sunt, ubi generalis proponitur curandi via. Medicamenta externis incommodis opem ferentia quinto examinantur libro: itemque sexto, utrobique adjunctis morbis qui in conspectum Medici venire, & opere curari Medicinæ foris adhibita possunt. Sequitur liber septimus & post hunc octavus, quibus opera docetur manuaria, si

P R Æ F A T I O.

mulque ii affectus, quibus tali opus præsi-
 dio est. sive ossa illi occupent, (ubi $\sigma\kappa\epsilon\lambda\epsilon\sigma$
 $\tau\omega\upsilon$ humani corporis commodum quoque
 depingitur) sive quodvis aliud mem-
 brum. Estque hæc coronis cùm operis hu-
 jus, tum universæ artis medendi cui si-
 ne injuria, neque adjectum quicquam,
 neque demptum oportuit. Quid igitur
 jam reliqui est, quin tueatur Celsus qua
 in Medico requiruntur partes? Quis ve-
 rò aut ita malè doctus, ut non agnoscat,
 aut adeò demum vecors, quin odio per-
 sequatur eorum malevolentiam; qui tam
 licenter student octo hos libellos discen-
 tium manibus excutere: opus, me her-
 cle dignum, quod ab omnibus non legi
 modò, sed etiam edisci oporteat, seu
 opulentissimum rerum medicarum prom-
 ptuarium, ex ipsissimo natum pectore
 Celsiano, membrisque absolutum omni-
 bus, & optima coharens doctrina via.
 Sunt hæc eminentissima nominis immor-
 talis insignia, quibus ita posthac, spe-
 ro, florebit Cornelius, ut virtutem quis
 dixerit ad totam posteritatem durasse,
 non pervenisse invidiam.

QUEM-